

i pro spor — musel býti zrušen hned i rozsudek prvního soudce (§ 510 c. ř. s.), k čemuž doložiti dlužno, že dovolání ku konci podpůrně i neúplnost řízení v tomto směru uplatňuje.

Čís. 1956.

Čl. 347 obch. zák. nelze použiti na případ, kdy kupitel si prohlédl a převzal zboží již před jeho odesláním. Bylo-li při tom umluveno, že prodatel vyloučí vadnou část zboží, může se kupitel domáhati dle § 932 obč. zák. pouze tohoto práva, nemůže však odepřiti splnění smlouvy co do zboží bezvadného.

(Rozh. ze dne 31. října 1922, Rv I 637/22.)

Žalobce prodal žalované firmě 14. března 1921 asi 58 až 60 prostorových metru dříví, pokud možno prosté větvi, málo jedlí, v délce 1 m a síly od 7 cm výše po 137 Kč prostorový metr, vyplaceně vagon. Dodati bylo do konce dubna 1921, zboží mělo převzato býti v G. Na počátku dubna 1921 ku příkazu žalované firmy přišel Antonín Z. k žalobci dříví prohlédnouti a odevzdal na nádraží nákladní list na jeden vagon, by je žalobce odeslal do E. Žalobce odeslal vagon se 37 prostorovými metry dříví dne 7. dubna 1921. Žalovaná firma dopisem ze dne 10. dubna 1921 vytýkala vady dříví a dukazem ku zjištění dala je ohledati. Při ohledání 31. května prohlásil znalec, že z odeslaných 37 prostor. m jest 29 prostor. m. papírného dříví druhu a jakosti střední, kdežto ostatních 8 prostor. m. ve smyslu obchodním za dříví papírné považovati nelze. Příslušného peníze za dříví papírné žalovaná dosud nezaplatila. V G. zůstalo uloženo ještě 20 prostor. m. stejného dříví — dle tvrzení žalobce vše oloupené neb ostrouhané, ohledně něhož žalovaná přes opětovné vyzvání nedala příkazu k odeslání. Ježto kupitel nezaplatil ani za zásilku dodanou ani za dříví zastavší v G., domáhal se žalobce zaplacení kupní ceny za celou dodávku (29 + 20 m³). O b a n i ž š í s o u d y zamítly žalobu a to, pokud šlo o kupní cenu za dříví dodané, vůbec, za dříví pak dosud odebrané pro tentokráte. O d v o l a c í s o u d uvedl v d ů v o d e c h: Na základě výpovědi svědka Ant. Z-a a žalobcova dopisu z 1. dubna 1921 zjistil první soud, že dne 1. dubna 1921 v G. dříví nebylo vůbec převzato, poněvadž tam ještě nebylo všechno dříví. Neboť zmocněnec žalované Ant. Z. přislíbil převzetí jen pod tou podmínkou, že dříví příliš slabé, křivé a sukovité bude vybráno. Žalobce byl tedy jen pod touto podmínkou oprávněn, by koupené dříví dopravil na nádraží a je dal odtud dopravit dále do E. Nevyhověl-li žalobce této podmínce a, že toho neučinil, bylo prokázáno posudkem při zajištění důkazu, nemůže právem tvrditi, že dříví bylo převzato dne 1. dubna 1921 a tím padají veškeré důsledky, které žalobce odvozuje z tohoto nesprávného předpokladu. Ježto žalobce dle vlastního dopisu ze dne 1. dubna 1921 se zavázal, že dá dříví vybrati, než je dodá, a této své povinnosti nedostál, jest mu také nésti následky tohoto opomenutí a musí proto také trpěti, že mu celá závěrka, jak se prokázalo zajištěním důkazu, právem byla dána k dispozici, když po dojití 37 m³ dříví, dne 8. dubna 1921 odeslaných, bylo zjištěno, že dříví nebylo vybráno, tak jak se strany dohodly a že

velká část dodaného dříví není dřívím brusným. Ježto dále výsledky zajištění důkazu dne 31. května 1921 bylo prokázáno, že dříví bylo právem odmítnuto, byla žalovaná oprávněna, by dopisem ze dne 18. července 1921, poskytnuvši 10denní dodatečnou lhůtu a pohroživši ústupem od smlouvy (čl. 355, 356 obch. zák.), žádala, by koupené dříví bylo dodáno v ujednané jakosti a v ujednaném množství a aby bylo oznámeno, kdy může v této dodatečné lhůtě dříví v G. převzítí. Žalobce byl pak povinen, aby za účelem převzetí v dodatečné lhůtě v G. přichystal koupených 58—60 m³ brusného dříví smlouvou stanovené jakosti. Ježto žalobce této své povinnosti nesplnil a na dopis žalované vůbec neodpověděl, sešlo se smlouvy a žalovaná není již povinna, aby zachovala smlouvu a zaplatila brusné dříví. Zamítl-li prvý soud žalobní žádání jen co do 3973 Kč i s úroky úplně, avšak co do 2740 Kč s úroky jen pro tentokráte, nemůže se tím žalobce právem mít za stížena. Názor žalobcův, že jest činiti rozdíl mezi částečnou dodávkou 37 m³ dříví a zbytkem dříví v G. uloženým, a že žalovaná musí převzítí množství 29 m³ z dříví, které bylo dáno k dispozici a 20 m³ dříví v G. uložených, jest mylný. Předem neodpovídá to skutečností, že byla pozastavena pouze část dříví. V dopise z 10. dubna 1921 dala žalovaná k dispozici celé množství, tedy množství uzávěrcí odpovídající. Ale i kdyby se mělo za to, že bylo dáno k dispozici jen dodaných 37 m³, mohla žalovaná přece právem žádati, by jí žalobce přichystal k převzetí uzávěrkou ujednané množství 58 — 60 m³ brusného dříví jakosti smlouvou ujednané, poněvadž 37 m³ pozastavených nebylo uznáno za částečnou dodávku, tedy ještě vůbec nebylo dodáno. Množství 20 m³, v G. uložených, musila by žalovaná převzítí pokud se týče s ním disponovati jen tehdy, kdyby odeslaných 37 m³ bylo bývalo přijato jako částečná dodávka. Z pravidla není však ten, kdo koupil, povinen, aby částečnou dodávku přijal (§ 1415 obč. zák.). Mylným jest i další názor žalobcův, že žalovaná jest povinna převzítí ono brusné dříví, které bylo na nádraží v E. prohlédnuto a vybráno a které odpovídá smlouvě, poněvadž tu jde o plnění dělitelné. Předpis § 1415 obč. zák., že částečné dodávky nemusí býti přijaty, není dotčen článkem 359 obch. zák. Čl. 359 obch. zák. mluví pouze o případě, kde jest plnění smlouvy na obou stranách dělitelné a smlouva byla již částečně splněna, kde tedy část smlouvy ještě nebyla splněna. Nevztahuje se však na případ, kde částečné splnění jest vadné, kde tedy část zboží, částečnou dodávku tvořící, byla shledána vadnou. Jest také proto naprosto nerozhodno, zda částečná dodávka jest dělitelná i co do svých součástí. Na žalované nelze přece požadovati, aby přijala jednotlivé kusy z částečné dodávky, i když tyto při zjištění důkazu byly odděleny.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobě, pokud se domáhala kupní ceny za dříví již dodané.

D ů v o d y:

Podle nesporných skutečností je považovati kupní smlouvu, uzavřenou mezi stranami závěrečným listem z 14. března 1921, za místní obchod, neboť žalovaná strana měla převzítí koupené dříví na t. zv. G., kde měl žalobce sklad dříví, a kde i dříví, prodané žalované straně, skutečně bylo složeno. Nezáleží na tom že v kupní ceně zahrnuty byly náklady

dopravy dříví do železniční stanice Š., ježto ustanovení to nemělo jiného významu, než že žalobce měl dopravit dříví, žalovanou stranou již převzaté, t. j. jí prohlédnuté, schválené a přijaté, z G. do stanice Š. na svůj náklad. Žalovaná strana převzala skutečně dříví, v G. pro ni složené, svým zmocněncem Antonínem Z-em. To vyplývá z dopisů jejich z 30. března 1921. V prvním z nich píše přímo žalobci »dass Z. zunächst das Schleifholz übernimmt und auch gleich die Frachtbriefe dem Stationsamte übergeben wird«, v druhém pak, jímž vykázal se Z. jako její zmocněnec vůči žalobci, píše: »sende ich zwei Stück Frachtbriefe auf das sofort zu übernehmende Schleifholz«. Mimo to zjistil procesní soud, že Antonín Z. prohlédl veškeré dříví, v G. složené, pozastavil vadné kusy, vybral některé z nich na vzor, řekl žalobci, že toto vadné dříví musí být vyloučeno, a ujednal s ním, že nepotřebuje více přijít k převzetí dříví a že žalobce odešle dříví to na vagony. Na to odevzdal Z. staničnímu úředníku vyplněný nákladní list na vagon dříví, jež měl žalobce do stanice přivést, žalobce přivezl pak 7. dubna 1921 do stanice 37 prost. m. dříví, jež bylo drahou dopraveno do stanice E. Odvolací soud, převzav tato skutková zjištění, dovedl z nich nesprávně, že dříví nebylo Z-em vůbec převzato, ježto tam t. j. v G. ještě všechno dříví nebylo, a že Z. slíbil převzetí jen s tou podmínkou, že vadné dříví bude vybráno. Z uvedených skutečností nelze vyvoditi, než že Z. jako zmocněnec žalované firmy dříví skutečně převzal, když se mu byl žalobce zavázal, že vyloučí vadné dříví před odesláním. Nesporně je, že žalobce tak neučinil a že dal na dráhu 37 prost. m. dříví, z nichž bylo vadného dříví 8 m, zbytek pak vyhovoval. Přes to však nebyla žalovaná strana oprávněna pozastavit dle čl. 347 obch. zák. veškeré množství 37 m³ a dáti je žalobci k dispozici. Žalovaná strana prohlédla dříví svým zmocněncem již v G. před odesláním a převzala je, ujednavši se žalobcem, jak shora uvedeno. Čl. 347 předpokládá, že kupitel neměl příležitosti, prohlédnouti si dřívě zboží, odjinud ho došlé, a nelze článku toho použití na případ, kdy kupitel si prohlédl a převzal zboží již před zásilkou. Úmluvou při převzetí zboží, že vadná jeho část bude vyloučena a oddělena od ostatního, nestal se obchod ten distančním, zejména ne v tomto případě, kde žalovaná byla sama odesílatelkou oněch 37 m dříví, neboť zmocněnec její dal staničnímu úředníku vyplněný nákladní list na vagon dříví s příkazem, by použil ho pro dříví, jež žalobce přiveze. Nevyhověl-li žalobce své smluvní povinnosti a neoddelil-li vadného zboží od ostatního, nýbrž zaslal je s upotřebitelným, mohla žalovaná strana uplatniti jedině nárok ze správy dle § 932 obč. zák. a domáhati se v první řadě svého smluvního práva, by žalobce vyloučil aspoň dodatečně vadné dříví. Nesporně je, že žalovaná tak učinila sama, a bylo nejpozději dne 31. května 1921 zasláné dříví rozděleno na 29 prost. m. upotřebitelného dříví a 8 m vadného. Žalovaná vykonala tím práci, k níž byl žalobce smlouvou zavázán, a mohla zajisté proti žalobci uplatňovati nároky jí z toho vzešlé, nebyla však vzhledem k § 932 obč. zák. oprávněna zrušiti kupní smlouvu ohledně upotřebitelné části dříví, ježto oddělením vadného dříví napravena byla vada, bránící řádnému použití koupené věci. Žalovaná strana vyloučivši a oddělivši za žalobce vadnou část, neměla důvodu, odepřítí splnění smlouvy vzhledem k upotřebitelné části dříví, t. j. nezapřítí kupní cenu za 29 m³ žalobce nepožaduje více, než kupní cenu za těchto

29 m³, a bylo v tomto směru žalobě vyhověti. Náhled odvolacího soudu, že žalovaná strana byla oprávněna odmítnouti i těchto 29 m³ a ustoupiti vzhledem k nim od kupní smlouvy, je nesprávným posouzením věci po stránce právní. Mylné jsou i další vývody rozsudku, opírající se o domnělé právo žalované strany, odmítnouti uvedených 29 m³ dříví podle § 1415 obč. zák. jako plnění pouze částečné. Bylo zjištěno, že Antonín Z., převzav veškeré dříví, v G. složené a z části tam vyrovnané, odevzdal staničnímu úředníku vyplněný nákladní list na vagon dříví. Veškeré dříví mělo dle závěrečného lístku dodáno býti do konce dubna 1921. změna smlouvy co do doby dodání nebyla vůbec ani tvrzena. Z. smluvil se žalobcem, že odešle dříví na vagony po vyloučení vadné části, ne však, že se má tak státi hned. Procesní soud nezměnil svého zjištění, ač uvažoval i o tom, zda Z. neodevzdal na stanici dva nákladní listy. Ze všeho lze souditi jedině, že žalovaná sama zařídila, by jí zaslán byl hned pouze vagon dříví, ne však celé koupené množství 58 — 60 m, a že měl žalobce na vůli, plniti zbytek do konce dodací lhůty t. j. do 30. dubna 1921. Nebyla proto žalovaná strana oprávněna odmítnouti dne 10. dubna 1921 dodaných 29 prostor. m. jako plnění dle § 1415 obč. zák. smlouvě nevyhovující, ježto sama souhlasila s částečným plněním. Ostatně žalovaná odepřela přijetí dříví jí skutečně došlého z důvodů zcela jiných a ne z důvodu § 1415 obč. zák., jak je patrné ze všech zjištěných skutečností, zejména z jejich dopisů. Odvolací soud posoudil věc i v tomto směru nesprávně po stránce právní. Bylo proto co do částky za odebrané papírné dříví dovolání vyhověti. Co do částky, za zboží dosud neodebrané, dovolání není odůvodněno. V tomto směru posoudil odvolací soud věc správně, pokud potvrdil rozsudek procesního soudu, jímž byla žaloba pro tentokráte zamítnuta. Ovšem nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že byla kupní smlouva zrušena i vzhledem k 20 m³ dříví složeným dosud na G. a zmocněncem žalované strany převzatým stejně jako 29 m³ skutečně jí dodaných. Kupní smlouva je dosud v platnosti i ohledně této části dříví, ovšem nemůže žalobce domáhati se kupní ceny jako plnění druhé strany, pokud dle § 1052 obč. zák. neprokázal, že sám plnil anebo jest aspoň ochoten k tomu. Dle závěrečného listu byla kupní cena splatna po převzetí dříví. Antonín Z. v zastoupení žalované strany dříví sice převzal, ale smluvil se žalobcem, že tento odešle dříví na vagony. Další úmluva týkající se vyloučení vadného dříví nemá tuto významu, ježto dle zjištění procesního soudu dříví zbylé na G. je bezvadné. Žalobce zavázal se tudíž, že dříví žalovanou stranou převzaté zašle jí drahou, tato zásilka drahou je tudíž částí jeho smluvního plnění. Žalobce neodůvodnil dostatečně, proč nevyhověl této své smluvní povinnosti. Tvrzení jeho obsažené v žalobě, že neobdržel k tomu příkazu (Verladungsauftrag) není dostatečným důvodem, ježto dle smlouvy nebylo příkazu takového třeba. Žalobce byl povinen odeslati dříví to bez dalšího příkazu. Pokud se tak nestalo, není žalovaná strana povinna platiti kupní cenu. Nezáleží na tom, že Antonín Z. sám opatřil nákladní list potřebný k odeslání prvního vagonu, ježto tato náležitost vzhledem k druhému vagonu smluvena nebyla.

Čís. 1957.

Ani za platnosti zákona ze dne 30. června 1922, čís. 207 sb. z. a n. nejsou bez dalšího přerušeny spory, pod zákon ten spadající.